

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/79/2023
Identifikačné číslo spisu:	7113228190
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7113228190.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Q. P., nar. X. C. XXXX, O., U. XX, zastúpená: Advokátska kancelária PIHORNÁ/LENÁRT/JAŠŠO, s.r.o., Košice, Hrnčiarska 29, IČO: 50 453 785, proti žalovanej: Východoslovenská distribučná, a.s., Košice, Mlynská 31, IČO: 36 599 361, o náhradu škody a iné, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 24C/434/2013, v súčasnosti na Mestskom súde Košice, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. decembra 2022 sp. zn. 11Co/161/2020, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. decembra 2016, č. k. 24C/434/2013-216 zamietol žalobu žalobkyne o náhradu škody a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „dovolačí súd“) rozsudkom z 21. decembra 2022 sp. zn. 11Co/161/2020, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že žalovaná sa zbavila svojej zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 420a ods. 3 a 2, pretože škoda na majetku (poškodenej) žalobkyne bola spôsobená jej vlastným konaním. V danom spore žalobkyňa v rozpore s ustanovením § 36 ods. 4 Zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení účinnom do 31. augusta 2012 pestovala na pozemku stromy orecha kráľovského s výškou presahujúcou 3m v ochrannom pásme a neurobila potrebné preventívne opatrenia zamedzujúce tomu, aby konáre stromu nezasahovali (neprerástli) do nechráneného elektrického vedenia a aby stav trávnatých porastov nespôsobil škodu inému alebo nedal príčinu k vzniku závažného alebo havarijného stavu na elektrickom vedení, ktorými opatreniami žalobkyňa nepochybne mohla vzniku škody na majetku predísť (§ 415 OZ). Za týchto okolností je opodstatnený záver, že výlučne v príčinnej súvislosti

s týmto porušením, resp. opomenutím právnych povinností na strane žalobkyne a nerešpektovaním výslovného zákonného príkazu jej vznikla tvrdená škoda na majetku. Je preto možné konštatovať, že žalovaná vo svojej procesnej obrane ohľadom svojich tvrdení, o týchto skutočnostiach uniesla dôkazné bremeno. Stotožnil sa v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP so právnymi skutkovými zisteniami, so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie ako aj s jeho právnymi závermi. V rozhodnutiach odkázal na vecne správne dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie. Odvolací súd preto odvolanie žalobkyne ako neopodstatnené a napadnutý rozsudok v zamietavom výroku vo veci samej, ako aj v súvisiacom výroku o trovách žalovanej, ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Uviedol, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody resp. abscentuje zásadné vysvetlenie dôvodov potrebných pre rozhodnutie vo veci a rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie nie je dôvodné a treba ho odmietnuť. Uviedla, že judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolateľka v dovolaní uviedla, že prípustnosť dovolania voči rozsudku odvolacieho súdu je daná podľa § 420 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nepresvedčivých a nedostatočných dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. Dovolacia námietka týkajúca sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, nie je spôsobilá založiť dôvodnosť dovolania, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Navyše, už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania.

14. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

15. Na záver dovolací súd uvádza, že námietka dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, je neopodstatnená.

16. S poukazom na to, že dovolanie žalobkyne podľa ust. § 420 písm. f) CSP prípustné nie je, dovolací súd ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, podľa ust. § 447 písm. c) CSP odmietol.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (ustanovenie § 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.